

JAARREKENING 2018

Goedgekeurd in de vergadering
van de raad van toezicht
d.d. 25 april 2019

BESTUURSVERSLAG

Wemos pleit voor toegang tot gezondheid voor iedereen, wereldwijd

DOELSTELLING, MISSIE EN VISIE

Visie

Gezondheid is een universeel mensenrecht. Overheden zijn verplicht te zorgen voor de voorwaarden voor de gezondheid van al hun burgers: toegang tot gezondheidszorg en bescherming tegen bedreigingen voor gezondheid.

Missie

- * Wemos is een onafhankelijke maatschappelijke organisatie en richt zich op de verbetering van gezondheid wereldwijd.
- * Wij spreken overheden en - in het verlengde daarvan - multilaterale organisaties aan op hun verantwoordelijkheid in het verwezenlijken van het recht op gezondheid.
- * Wij analyseren Nederlands, Europees en internationaal beleid dat verband houdt met gezondheid en stellen praktijken aan de kaak die gezondheid of gezondheidssystemen ondermijnen.

Strategische uitgangspunten

- * We pleiten voor een omvattende benadering op gezondheid: alle beleidssectoren hebben ermee te maken.
- * Volksgezondheid heeft voorrang boven politieke en economische belangen. Wij zijn kritisch constructief.
- * We baseren onze pleitbezorging op feiten.

RISICO'S EN ONDERZEKERHEDEN

De risicoanalyse is verwoord in het strategieplan 2016-2020, waarvan momenteel een herijking plaatsvindt. De belangrijkste aandachtspunten zijn de continuïteit in financiële en personele middelen en reputatiemanagement. Het vernieuwde strategieplan 2019-2023 wordt in het voorjaar van 2019 gepubliceerd op onze website.

Continuïteit in financiële middelen

In 2018 zijn de inkomsten van Wemos voor 75% gefinancierd door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Dit subsidiekader loopt door tot en met 2020.

Wemos streeft ernaar om vanaf 2021 haar inkomstenstroom dusdanig gediversifieerd te hebben, dat één donor maximaal 50%-60% van de inkomstenstroom van Wemos voor haar rekening neemt.

Begin 2019 is een partnership officer aangenomen. Daarnaast heeft er herindeling van taken rondom fondsenwerving plaatsgevonden, in combinatie met het aannemen van een nieuwe manager communicatie en een medewerker Planning, Monitoring en Evaluatie (PME-officer). Ook zijn afspraken gemaakt met alle programmamedewerkers inzake hun aandeel in het werven van fondsen.

Al deze maatregelen hebben in 2018 al geleid tot een verlaging van het verhoudingspercentage financiering door het ministerie van Buitenlandse Zaken en overige inkomstenbronnen; van 83% in 2017 naar 75% in 2018.

Continuïteit in personele middelen

Het Wemos-team is gedreven en betrokken. De persoonlijke drijfveren van onze medewerkers sluiten nauw aan bij de missie van Wemos. In 2018 zijn een tweetal teamdagen geweest, waarin strategie en herijking op de agenda stonden. In de twee personeelsbijeenkomsten is met name een update van de arbeidsvoorwaarden aan de orde geweest. Ook dit jaar is er weer een personeelsuitje geweest.

In 2018 zijn een aantal nieuwe medewerkers in dienst getreden. Gedeeltelijk op bestaande (vacature) plaatsen, maar er hebben zich ook uitbreidingen voorgedaan; een PME-officer, twee extra junior global health advocates en een extra medior global health advocate. Daarnaast is een medior global health advocate doorgegroeid naar senior-niveau. Wemos bestaat nu uit teamleden met een langere ervaring bij Wemos en relatieve nieuwkomers die relevante ervaring van elders in de organisatie brengen.

Reputatie

Wemos wordt internationaal gewaardeerd om haar 'evidence-based-advocacy'. Bij het publiceren van rapporten, artikelen, persberichten en andere uitingen controleren wij nauwlettend op juistheid en volledigheid. Onjuiste of niet verifieerbare uitingen kunnen reputatieschade opleveren.

Medewerkers zijn zich ervan bewust dat de Wemos-boodschap niet altijd bij iedereen welkom is en dat zij altijd hoor-wederhoor dienen toe te passen.

In 2018 zijn er geen situaties geweest die de reputatie van Wemos in gevaar hebben gebracht.

DOELREALISATIE

Wemos werkte in 2018 binnen het Health System Advocacy Partnership aan de thema's duurzaam zorgpersoneel en financiering voor verbeterde seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. De andere thema's waren medicijnen en schadelijke stoffen.

Wemos verantwoordt in de categorie doelstelling de gelden, die in dat betreffende jaar zijn uitgegeven voor de doelstelling.

Wemos monitort per kwartaal haar doelrealisatie via de methode 'outcome mapping' voor Planning, Monitoring en Evaluatie. Daarnaast rapporteert zij per kwartaal conform de International Aid Transparency Initiative-standaard (IATI) voor het door het ministerie van Buitenlandse Zaken gesubsidieerde programma Health System Advocacy Partnership.

Een aantal van de belangrijke resultaten van het werk van Wemos in 2018:

Het jaar ging van start met een drukbezochte bijeenkomst in het Europees Parlement in Brussel: '*How long is the arm of Big Pharma?*'. Onder de aanwezigen waren vertegenwoordigers van het Europees Parlement, de Europese Commissie en het Europees Geneesmiddelenagentschap (EMA).

Naast veel media-aandacht leidde de bijeenkomst ook tot aanbevelingen die het Europees Parlement opnam in de goedkeuring van het budget van EMA.

Daarnaast richtten we in 2018 de Health Workers For All Coalition op om de stem van maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor zorgpersoneel wereldwijd te versterken. En in september waren we, op uitnodiging van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), voorzitter van een sessie bij de WHO International Platform on Health Worker Mobility in Genève.

Andere hoogtepunten waren ons landenrapport over financiering voor zorgpersoneel in Malawi (die vermeld werd in een artikel in The Lancet!), de start van het project 'Aid-for-Trade', onze petitie voor een nationaal plan voor hormoonverstorende stoffen in de Tweede Kamer, drie stimulerende Global Health Cafés, en de lancering van ons kennisplatform (www.wemosresources.org).

Voor een overzicht van onze belangrijkste resultaten, verwijzen wij naar onze website: www.wemos.nl, waar onze hoogtepunten van 2018 uitgebreider zijn opgenomen.

HET FINANCIËEL BELEID EN FINANCIËLE RESULTATEN

Het saldo van baten en lasten vertoont een positief resultaat van € 13.632. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de Continuïteitsreserve.

De organisatie streeft naar een continuïteitsreserve van tussen de 50% en 75% van de gemiddelde jaarlijkse uitvoeringskosten van de eigen organisatie. De uitvoeringskosten over 2018 bedragen € 1.114.678 (2017: € 982.683,) waardoor de hoogte van de continuïteitsreserve per 31 december 2018 (€ 544.160) uitkomt op 49%. Dit betekent dat we nagenoeg onze doelstelling (50-75%) na afsluiting van het boekjaar 2018 behalen.

Baten

De baten van fondsen en particulieren liggen hoger dan begroot. Gezien de trend in Nederland dat particulieren minder doneren, was deze post voorzichtigheidshalve lager begroot dan de verkregen opbrengsten in 2017.

Bij de fondsen zijn meer gelden binnengehaald dan begroot. Mede door het pas later in het jaar kunnen invullen van vacatures zijn onder andere verkregen gelden van de IDA Charity Foundation niet geheel besteed in 2018 en daarom doorgeschoven naar 2019.

Lasten

De raad van toezicht had begin 2018 een begroting met een tekort ad € 107.773 goedgekeurd onder de restrictie dat al het mogelijke gedaan zou worden om te voorkomen dat dit tekort ook werkelijk gerealiseerd werd. Door meer inkomsten binnen te halen dan begroot (€ 15.000) en waar mogelijk de kosten te reduceren, is het jaar met een positief saldo afgesloten.

Kengetallen

	doelstelling	fondsen- werving	beheer & administra- tie
verhouding t.o.v. totale lasten	88,5%	6,8%	4,7%
Wemos-target (minimaal / maximaal)	80,0%	12,0%	8,0%

Zoals in bovenstaande tabel gepresenteerd, hebben we 88,5% van de totale lasten aan de doelstelling besteed. Onze target van > 80%, is behaald.

In het hoofdstuk 'Staat van baten en lasten' zijn de vergelijkende cijfers met de begroting en de werkelijkheid 2018 opgenomen.

Inkomstenstroom

In 2018 is 75% (2017: 84%) van de verkregen inkomsten afkomstig van het ministerie van Buitenlandse Zaken, 24% (2017: 15%) van andere organisaties zonder winststreven en 1% (2017: 1%) van donaties van particulieren.

Het door het ministerie gefinancierde Health System Advocacy Partnership loopt tot en met 2020. De toegezegde financiering voor 2019 en 2020 bedraagt in totaal € 2 mln.

In 2018 heeft IDA Charity Foundation € 145.000 overgemaakt; te besteden in 2018 en 2019. Open Society Foundations heeft voor de periode 1 november 2017 tot 1 mei 2019 \$ 248.800 bijgedragen aan Wemos en Dioraphte heeft voor de periode 1 januari tot 1 mei 2019 € 78.000 toegekend. Adessium had al in 2015 een financiering toegekend voor de periode 2016-2018 van € 300.000. Deze financiering mag deels ook in januari 2019 nog gebruikt worden voor afronding van het EDC-programma.

Wemos heeft een trouwe groep van donateurs.

MEDEWERKERS

In 2018 zijn 7 nieuwe medewerkers aangesteld en zijn 3 medewerkers op eigen initiatief vertrokken. Daarnaast heeft de AMID-stagiare haar stage in januari 2018 afgerond.

Het aantal medewerkers per 31 december 2018 bedraagt 16 (2017: 13). Het aantal fte's is gestegen ten opzichte van 2017, van 10,45 fte naar 14,67 fte.

Ziekteverzuim, en vooral langdurig ziekteverzuim, vormt door het kleine personeelsbestand een groot risico voor de organisatie. Preventie en verzuimbegeleiding zijn dan ook een prioriteit van de directeur. Sinds 2018 beschikt iedere medewerker over een ergonomisch verantwoorde bureaustoel en is voor iedereen een zit- / stabureau beschikbaar.

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage over 2018 bedraagt 2%. In 2017 was dit nog 5,5% (in het eerste halfjaar van 2017 waren twee teamleden langdurig ziek) en in 2016 bedroeg het percentage 3.

Per 1 januari 2019 is de overstap gemaakt naar een andere Arbodienst, die beter aansluit bij de wensen en behoeften van de teamleden. Bij de keuze is het personeel betrokken geweest. Bij deze nieuwe Arbodienst hebben de medewerkers de mogelijkheid een arts te consulteren zonder dat de werkgever hiervan op de hoogte wordt gesteld.

Wemos betreft alle medewerkers bij het up-to date houden van de arbeidsvoorwaarden. Jaarlijks worden tweepersoneelsvergaderingen gehouden, waarin -naast de arbeidsvoorwaarden- in 2018 met name de privacy wetgeving en het integriteitsbeleid aan de orde zijn geweest. In 2018 vonden deze bijeenkomsten plaats in mei en oktober.

MAATSCHAPPELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

Duurzaamheid is belangrijk in onze bedrijfsvoering; we gebruiken bij voorkeur milieuvriendelijke en duurzame producten. Voor ons houdt duurzaamheid in dat we:

- * Rekeningen bij Triodos en ASN bank hebben;
- * Onze medewerkers ondergebracht hebben bij het Pensioenfonds voor Zorg en Welzijn (PFZW) dat al elf keer door de Vereniging van Beleggers voor duurzame ontwikkeling is uitgeroepen tot het meest duurzame pensioenfonds en in 2018 voor het eerst een maximale score van 5 sterren heeft verkregen in het VBDO-onderzoek.
- * Bij voorkeur met de trein naar het buitenland reizen. De CO2-uitstoot bij vliegreizen compenseren we bij Trees for All;
- * Voorstander zijn van conference calls -bijvoorbeeld via Skype- om zo weinig mogelijk te reizen;
- * Het openbaar vervoer of de fiets gebruiken voor het woon-/werkverkeer en bezoeken aan relaties;
- * Zuinig omgaan met energie; we zetten lichten en computers uit als we ons kantoor verlaten.
- * Papierloze vergaderingen voeren.
- * Een schoonmaakbedrijf hebben dat met ecologische producten werkt;
- * Zoveel mogelijk biologische en fairtrade producten (koffie/melk/thee) gebruiken;
- * Tweezijdig kopiëren.

CBF erkenning

Wemos is sinds 2010 houder van het keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF).

GOVERNANCE

Wemos is een Stichting met een directeur/bestuurder en een raad van toezicht. De rolverdeling van beiden is in de statuten vastgelegd. De taak van de directeur/bestuurder is het besturen van de stichting. Hiertoe behoort onder meer het opstellen, vaststellen en (doen) uitvoeren van een actueel beleidsplan, dat inzicht geeft in:

- * de door de stichting te verrichten werkzaamheden ter verwezenlijking van haar doelstelling;
- * de wijze van werving van inkomsten;
- * het beheer van het vermogen van de stichting en de besteding hiervan.

De raad van toezicht heeft als taak toezicht houden op het beleid van de directeur/bestuurder en op de algemene gang van zaken binnen de stichting. Ook staan de toezichthouders de directeur/bestuurder met raad terzijde.

Specifieke taken van de raad van toezicht zijn:

- * benoeming, schorsing, ontslag van de directeur/bestuurder;
- * jaarlijkse beoordeling van de directeur/bestuurder;
- * aanstelling en ontslag van de accountant.

Voor onder meer de volgende zaken is goedkeuring door de raad van toezicht nodig:

- * het meerjarenbeleidsplan en de meerjarenraming;
- * het jaarplan en de jaarbegroting;
- * de jaarrekening en het jaarrapport;
- * duurzame strategische samenwerkingsverbanden.

De interim- en jaarrekeningcontrole worden uitgevoerd door het accountantskantoor Dubois & Co.

De Raad van Toezicht heeft op advies van de remuneratiecommissie het bezoldigingsbeleid, inclusief de hoogte van de directiebeloning vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was in 2018.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Wemos de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl).

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen.

De weging van de situatie bij Wemos vond plaats door de remuneratiecommissie.

Dit leidde tot een zogenaamde BSD - score van 430 punten met een maximaal jaarinkomen van EUR 114.247 (1 FTE/12 mnd.).

De voor de toetsing, aan het geldende maximum, relevante werkelijke jaarinkomen van de directie bedroeg (2018 in EUR) voor Mariëlle Bemelmans (1 FTE/12 mnd.): 96.014.

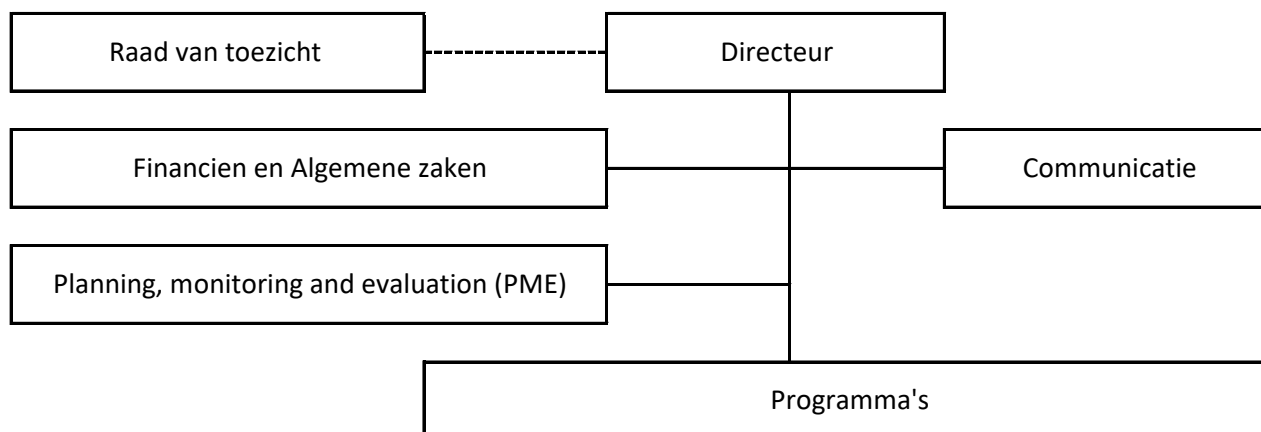
Deze beloning bleef binnen het geldende maximum.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de werkgeversbijdrage pensioen, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn bleven voor Mariëlle Bemelmans, met een bedrag van EUR 106.061 binnen het in de regeling opgenomen maximum bedrag van EUR 174.000 per jaar.

De belaste vergoedingen/bijtellingsen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Organogram

Sinds 1 april 2017 is Mariëlle Bemelmans in dienst als directeur/bestuurder.

Wemos heeft een raad van toezicht bestaande uit vijf leden. De leden zijn:

- * A.T.C. Bosveld (Bart), directeur Bart Bosveld B.V. en Executive director SETAC Europe;
- * L.J. (Lejo) van der Heiden, lid managementteam Directie Natuur en Biodiversiteit, ministerie van Economische Zaken;
- * J.A. (Jannie) Riteco (secretaris/vice-voorzitter), bestuurder bij De Waerden., lid raad van toezicht Liliane Fonds, lid raad van toezicht SWZ en lid raad van toezicht Responz;
- * E.J. (Ed) Rütters (voorzitter), bestuurder a.i. Klimendaal Revalidatie Specialisten, voorzitter raad van toezicht Lumens Welzijn;
- * J.H.P.M. (Joep) Verboeket, directeur Kinderfonds MAMAS, bestuurslid Theater Draad.

De raad van toezicht en de auditcommissie zijn drie keer bijeengekomen in 2018.

Agendapunten van de raad van toezicht in 2018 waren onder andere de AVG en het integriteitsbeleid, het jaarverslag en de jaarrekening 2017, het financieel verslag tot en met september 2018, fondsenwervingsstrategie, werkplan 2018, HSAP governance, strategisch (meerjaren) beleidsplan en begroting 2019.

In januari heeft de evaluatie met de directeur/bestuurder plaatsgevonden.

Naar aanleiding van deze evaluatie is besloten het contract van de directeur/bestuurder per 1 januari 2018 om te zetten van bepaalde tijd in onbepaalde tijd.

Wemos heeft een gedragscode en daarnaast heeft zij ook de gedragscode van de branche vereniging Partos onderschreven. Beide gedragscodes maken deel uit van het arbeidsvoorwaardenreglement, dat deel uitmaakt van de arbeidsovereenkomst van de medewerkers van Wemos.

COMMUNICATIE MET BELANGHEBBENDEN

Wemos werkt in Nederland, in Europa en mondiaal in samenwerking met andere organisaties en netwerken. Wemos vervult hierin de rol van pleitbezorger mondiale gezondheid, ook wel 'global health advocate'. De global health advocates zorgen voor communicatie met relaties en organisaties via e-mail, vergaderingen via Skype of telefonisch en via rechtstreekse bezoeken.

Wemos heeft een klachtenregeling, die op haar website gepubliceerd is. Hierin wordt onder andere beschreven binnen welke termijn en hoe klachten van belanghebbenden dienen te worden behandeld. In 2018 is één klacht ontvangen. Deze klacht is besproken in het MT; er was sprake van een misvatting, die naar de extern betrokkene is verhelderd.

DE TOEKOMST

Al sinds de oprichting van Wemos, in 2019 40 jaar geleden, werkt Wemos aan mondiale toegang tot gezondheid. Wij beschouwen gezondheid als universeel mensenrecht. Vanuit die overtuiging richten wij ons als onafhankelijke, maatschappelijke organisatie op de verbetering van gezondheid wereldwijd. In lijn met Sustainable Development Goals (SDG's) en de ambitie voor Universal Health Coverage (UHC) doen we onderzoek naar vragen als: Hoe komen we tot een eerlijke en duurzame inzet van voldoende zorgpersoneel wereldwijd? Hoe zorgen we voor voldoende financiële middelen om iedereen toegang tot goede gezondheid te bieden? En wat is er nodig om te zorgen dat medicijnen toegankelijk en betaalbaar zijn? Vanuit onze kennis en ervaring in het veld beïnvloeden we overheden en internationale instellingen en ondersteunen we lokale organisaties om dat ook te doen.

De komende jaren richten wij ons in onze programma's op drie doelen:

1. Overal ter wereld hebben mensen gelijke toegang tot goed opgeleide, gemotiveerde en goed ondersteunende zorgmedewerkers;
2. Overheden hebben voldoende financiële middelen om te investeren in een weerbaar, gender-sensitief, kwalitatief en toegankelijk zorgsysteem;
3. Iedereen heeft toegang tot kwalitatieve en betaalbare medicijnen.

BEGROTING 2019

Onderstaande begroting is goedgekeurd door de raad van toezicht in haar vergadering op 17 januari 2019.

BATEN	begroting 2019
Ministerie van Buitenlandse zaken - HSAP	1.114.901
Adesium - EDC	6.184
Dioraphte - Medicines that Matter	13.275
IDA Charity Foundation - Health Finance	103.640
OSF - Medicines that Matter	13.128
OSF - Aid for Trade	40.907
In aanvraag met 80% kans op toekenning	111.500
Nog te werven fondsen	100.000
Donateurs	6.500
Totale baten	1.510.035
LASTEN	
Projectkosten	271.742
Personele kosten	1.116.609
Huisvesting	66.700
Kantoor & algemene kosten	62.800
Kosten communicatie & fondsenwerving	35.000
Afschrijvingskosten	4.200
Totale lasten	1.557.051
Saldo financiële baten en lasten	
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-47.016
ten laste van:	
Continuïteitsreserve	2.984
Bestemmingsreserve innovatie	
Bestemmingsreserve fondsenwerving	-50.000
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-47.016

In bovenstaande begroting zijn geen kosten opgenomen die verband houden met het organiseren van activiteiten in verband met het 40-jarig bestaan van Wemos. De raad van toezicht heeft in genoemde vergadering toegezegd dat dergelijke kosten tot maximaal € 35.000 mogen worden bekostigd uit de bestemmingsreserve huisvestingskosten. Dit betekent dus gedeeltelijk een andere invulling van deze reserve dan in eerste instantie vastgesteld.

In april 2019 is inmiddels € 75.000 door Stichting Dioraphte voor het jaar 2019 toegekend. Daarnaast heeft OSF USD 125.000 voor het programma Health Financing en USD 150.000 voor het Medicijn-programma toegekend voor de periode 15.03.2019 - 15.09.2020 (18 maanden).

BALANS

Alle bedragen zijn in euro's

	31-12-2018	31-12-2017		31-12-2018	31-12-2017
ACTIVA			PASSIVA		
Vaste activa			Reserves		
Materiële vaste activa	15.673	3.201	Continuïteitsreserve	544.160	529.538
			Bestemmingsreserves	127.004	127.994
Vlottende activa			Totaal reserves	671.164	657.532
Vorderingen en overlopende activa	10.844	49.950			
Liquide middelen	1.271.911	1.474.165	Kortlopende schulden	627.264	869.784
TOTAAL ACTIVA	1.298.429	1.527.317	TOTAAL PASSIVA	1.298.429	1.527.317

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Alle bedragen zijn in euro's

	werkelijk 2018	begroting 2018	werkelijk 2017
BATEN			
Baten van particulieren	8.520	6.500	7.440
Baten van subsidies en overheden	1.117.622	1.117.622	1.075.853
Baten van andere organisaties zonder winststreven	356.066	343.100	201.309
Som van de geworven baten	1.482.208	1.467.222	1.284.602
Overige baten	208	0	0
Som van de baten	1.482.416	1.467.222	1.284.602
LASTEN			
Besteed aan doelstelling <i>Het door beleidsbeïnvloeding versterken van nationale gezondheidssystemen die bijdragen aan de structurele verbetering van gezondheid</i>	1.300.178	1.365.388	1.029.980
Totaal besteed aan de doelstelling	1.300.178	1.365.388	1.029.980
Kosten werving van baten	99.905	132.964	137.719
Kosten beheer en administratie	69.182	76.943	67.020
Som van de lasten	1.469.265	1.575.295	1.234.719
Saldo voor financiële baten en lasten	13.151	-108.073	49.883
Saldo financiële baten en lasten	481	300	1.512
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	13.632	-107.773	51.395
Bestemming van het saldo			
Toevoeging/onttrekking aan:			
Continuïteitsreserve	14.622	-90.233	1.395
Bestemmingsreserves	-990	-17.540	50.000
Totaal	13.632	-107.773	51.395
Kengetallen	2018	begroting	2017
Besteding doelstelling / Totale baten	87,7%	93,1%	80,2%
Besteding doelstelling / Totale lasten	88,5%	86,7%	83,4%
Kosten werving van baten / Totale baten	6,7%	9,1%	10,7%
Beheer en administratie / Totale lasten	4,7%	4,9%	5,4%

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

Grondslagen voor waardering

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafprijs, verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen.

De afschrijvingstermijn voor kantoorinventaris is 5 jaar (20%). Computers en overige hard- en software worden in 3 jaar (33,3%) afgeschreven.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

Vooruitontvangen subsidies / te ontvangen subsidies

Sommige subsidies hebben een looptijd langer dan een boekjaar.

Het verschil tussen het door de subsidieverstrekker in een boekjaar betaalde voorschot en in datzelfde boekjaar besteed aan de uitvoeringskosten van een project wordt in de balans als 'vooruitontvangen subsidie' opgenomen.

Reserves en fondsen

De reserves en fondsen worden aangewend in het kader van de doelstelling van de stichting.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling saldo baten en lasten

Subsidiebatens

Subsidiebatens worden toegerekend op basis van de gerealiseerde uitvoeringskosten van een project, binnen de in de subsidiebeschikking vastgelegde kaders.

Donaties en giften

Donaties en giften worden verantwoord in het boekjaar van ontvangst.

Kostenverdeling

De kosten voor beheer en administratie, fondsenwerving en de verschillende doelstellingen zijn berekend op basis van een verdeelsleutel conform Richtlijn 650 Verslaggeving Fondsenwervende Organisaties.

Saldo baten en lasten

Het saldo van de baten en lasten wordt berekend door het verschil van de aan het boekjaar toe te rekenen baten verminderd met de lasten die nodig zijn om deze te realiseren.

TOELICHTING OP DE BALANS

Alle bedragen zijn in euro's

ACTIVA

Materiële Vaste Activa	31.12.2018	31.12.2017
Aanschafwaarde beginbalans	101.010	108.648
Investerings boekjaar	16.855	0
Desinvesteringen boekjaar	-32.772	-7.638
	85.093	101.010
Afschrijvingen t/m vorig boekjaar	97.808	100.573
Afschrijvingen op desinvesteringen	-32.772	-7.639
Afschrijvingen boekjaar	4.384	4.875
	69.420	97.809
Boekwaarde per 31 december	15.673	3.201

Alle materiële vaste activa zijn dienstbaar aan de bedrijfsvoering. Het betreft kantooromachines € 575, meubilair € 7.882 en computers € 7.216.

Er is in 2018 met name geïnvesteerd in zit/sta-bureau's.

Vlottende activa	31.12.2018	31.12.2017
<u>Nog te ontvangen subsidies</u>		
Particuliere fondsen	0	27.500
	<u>0</u>	<u>27.500</u>
<u>Vooruitbetaalde bedragen</u>		
Overige vooruitbetaalde kosten	10.218	20.888
	<u>10.218</u>	<u>20.888</u>
<u>Overige vorderingen</u>		
Rente	481	1.512
Betaalde borgsommen	146	50
	<u>627</u>	<u>1.562</u>
<u>Totaal vorderingen en overlopende activa</u>	<u>10.844</u>	<u>49.950</u>

	31.12.2018	31.12.2017
<u>Liquide middelen</u>		
ASN spaarrekening	784.600	1.033.104
Triodos spaarrekening	117.474	317.474
ING spaarrekening	231.022	16.006
Rekening courant (ING en Triodos)	138.228	107.401
Kas euro	256	130
Kas vreemde valuta	333	51
	<u>1.271.911</u>	<u>1.474.165</u>

PASSIVA

Reserves

	<u>Continuïteits-</u>	<u>Bestemmingsreserves</u>		
	<u>reserve</u>	<u>verhuizing</u>	<u>innovatie</u>	<u>fondsenwerv</u>
Boekwaarde 1 januari	529.538	45.000	32.994	50.000
Mutatie	14.622		-990	
Boekwaarde 31 december	544.160	45.000	32.004	50.000

De organisatie streeft er naar dat de hoogte van de continuïteitsreserve tussen de 50 en 75% van de gemiddelde uitvoeringskosten van de eigen organisatie is. De uitvoeringskosten over 2018 bedragen € 1.114.678, waardoor de hoogte van de continuïteitsreserve per 31 december 2018 nagenoeg voldoet aan het criterium (49%).

In 2016 was besloten te verhuizen. Hierop is er een reservering opgenomen om deze verhuizing (gedeeltelijk) te kunnen bekostigen. In 2017 is besloten de verhuizing uit te stellen en prioriteit te geven aan de strategische beleidsontwikkeling. Daarnaast dient ook meer zekerheid en diversificatie van inkomsten geregeld te zijn, voordat de verhuizing verder opgepakt wordt. De bestemmingsreserve verhuizing is hierdoor ook niet aangesproken in 2018. In haar raad van toezicht vergadering op 17 januari 2019, heeft de raad van toezicht besloten om deze reserve grotendeels beschikbaar te stellen voor activiteiten die georganiseerd gaan worden in verband met het 40-jarig bestaan van Wemos in 2019.

De innovatie bestemmingsreserve is in 2013 gecreëerd met als doel de organisatie de financiële mogelijkheid te geven om innovatieve concepten uit te werken. In 2018 zijn de kosten voor de medewerker die zich ingezet heeft voor een samenwerkingstraject met universiteiten, ten laste van deze reservering gebracht.

In 2017 kwam bijna 84% van de financiering van één financieringsbron (ministerie van Buitenlandse Zaken, het programma Dialogue and Dissent, via het consortium Health Systems Advocacy Partnership). In 2018 is dit percentage al gedaald tot 75%. Wemos streeft ernaar om voor 2021 (2020 is het laatste financieringsjaar van deze toekenning) een inkomstenportefeuille te hebben, waarbij de hoogte rond € 1,5 mln ligt (minimaal € 1,2 mln) en waarbij minimaal 40% van de inkomsten door diverse donoren tot stand komt. Daarom is in 2018 een reservering van € 50.000 gedaan, om extra menskracht (incidenteel) aan te trekken om tot een beleid te komen en de uitvoering daarvan, om dit streven te realiseren. Inmiddels is eind 2018 een fondsenwerver aangetrokken. Zijn kosten zullen met name uit deze voorziening betaald worden.

Kortlopende schulden	31.12.2018	31.12.2017
<u>Belastingen en premies</u>		
Loonbelasting en premies volksverzekeringen	25.439	40.300
	<u>25.439</u>	<u>40.300</u>
<u>Nog te besteden subsidies en andere baten</u>		
BuZa alliantie HSAP	315.449	414.120
Particuliere fondsen	164.133	283.444
	<u>479.583</u>	<u>697.565</u>
<u>Overige kortlopende schulden</u>		
Te betalen aan medecontractanten	22.456	22.456
Crediteuren	32.387	54.234
Overige nog te betalen bedragen	8.171	793
Salarissen en vakantiegeld	31.513	26.314
Accountantskosten	8.950	7.744
Reservering vakantiedagen	18.765	20.378
	<u>122.242</u>	<u>131.919</u>
<u>Totaal kortlopende schulden</u>	<u>627.264</u>	<u>869.784</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Projecten / Programma's

Wemos is alliantiepartner in het project 'Health Systems Advocacy Partnership'. Amref is de penvoerder van deze door het ministerie van Buitenlandse Zaken verstrekte subsidie, voor de periode 2016-2020. Het begrote deel van Wemos voor deze totale periode bedraagt € 5.346.500. In 2017 heeft echter op initiatief van de penvoerder een herverdeling van gelden binnen de alliantiepartners plaatsgevonden, waardoor Wemos is gekort met € 330.000. Doordat Wemos haar onderschrijving ten opzichte van de begroting 2016 had doorgeschoven naar 2017, en gedurende het jaar duidelijk werd dat dit bedrag wederom nog niet besteed zou worden, is besloten op de begroting 2017 een korting van € 130.000 toe te passen. De resterende € 200.000 is gelijkelijk gekort op de begroting 2019 en de begroting 2020.

De Open Society Foundation heeft voor de periode 1 november 2017 tot en met april 2019 een bijdrage in een tweetal programma's toegezegd. Het betreft het programma 'Medicines that matter' (\$ 75.000) en 'Aid-for-Trade: assessing the contribution to a healthy state' (\$ 110.000).

Daarnaast heeft de Open Society Foundation in november 2018 voor het programma 'Aid-for Trade: assessing the contribution to a healthy state' een extra subsidie toegekend van \$ 63.808 voor de periode november 2018 tot en met april 2019.

De IDA Charity Foundation heeft € 100.000 in 2017 gedoneerd voor het project 'Skilled Health Workers Needed, scaling up investments'. De oorspronkelijke looptijd voor dit project is 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018, maar inmiddels is toestemming verleend om de resterende financiering door te schuiven naar 2019. Tevens is eind 2018 nog een bedrag ad € 45.000 overgemaakt door IDA Charity Foundation, eveneens voor dit project en te besteden in 2019.

Huisvesting

Wemos heeft een huurcontract met een stilzwijgende verlenging van telkens 2 maanden. Ook de opzegtermijn bedraagt 2 maanden. De huurprijs wordt jaarlijks in juni geïndexeerd. Per 31 december 2018 bedraagt de huurprijs € 38.443 per jaar; hierover wordt geen btw geheven. Voor het huurcontract is door de ING bank een bankgarantie afgegeven ter grootte van € 15.160. Dit bedrag is opgenomen onder de liquide middelen.

Kopieermachine/printer

Wemos heeft een serviceovereenkomst voor verbruiksartikelen en onderhoudskosten van haar kopieermachine/printer. Deze overeenkomst loopt tot 31 december 2019 en de jaarlijkse kosten bedragen € 1.433 incl. btw.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Alle bedragen zijn in euro's

BATEN	werkelijk 2018	begroting 2018	werkelijk 2017
Baten van particulieren			
Donaties en giften	8.520	6.500	7.440
Overheidssubsidies			
BuZa, alliantie HSAP	1.117.622	1.117.622	1.075.853
Organisaties zonder winststreven			
Dioraphte	64.725	58.500	58.022
Adessium	88.982	81.000	95.488
OSF - Medicines that Matter	44.651	42.000	8.011
OSF-Aid for Trade	106.348	61.600	
ASN	10.000		9.300
IDA Charity Foundation	41.360	100.000	30.488
Subtotaal organisaties zonder winststreven	356.066	343.100	201.309
Overige baten			
Baten van geleverde diensten	208		
Totaal generaal	1.482.416	1.467.222	1.284.602
LASTEN			
	werkelijk 2018	begroting 2018	werkelijk 2017
Besteed aan de doelstelling:			
Health System Advocacy Nederland	75.170	94.207	85.318
Health System Advocacy International	186.543	124.435	150.311
Medicijnen	4.579	8.890	9.160
Hormoonverstorende stoffen	13.829	7.800	2.517
Aid-for-Trade	66.333	11.333	
Health Finance		21.000	
Diversen			1.051
	346.454	267.665	248.357
Toegerekende kosten eigen organisatie	953.724	1.097.723	781.623
Totaal doelstelling	1.300.178	1.365.388	1.029.980
Besteed aan werven van baten			
Besteed aan werven van baten	8.133	9.000	3.678
Toegerekende kosten eigen organisatie	91.772	123.964	134.041
Totaal werven van baten	99.905	132.964	137.719
Besteed aan beheer en administratie			
Toegerekende kosten beheer en administratie	69.182	76.943	67.020
Totaal beheer en administratie	69.182	76.943	67.020
Totaal generaal	1.469.265	1.575.295	1.234.719

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	werkelijk 2018	begroting 2018	werkelijk 2017
Saldo van financiële baten en lasten	481	300	1.512
SALDO BATEN EN LASTEN	13.632	-107.773	51.395
Ten gunste / ten laste van:			
Continuïteitsreserve	14.622	-90.233	1.395
Bestemmingsreserve fondsenwerving			50.000
Bestemmingsreserve innovatie	-990	-17.540	
SALDO BATEN EN LASTEN	13.632	-107.773	51.395

Bezoldiging topfunctionarissen WNT

Alle bedragen zijn in euro's

Leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking

Naam	Mariëlle Bemelmans
Functiegegevens	Directeur / Bestuurder
Dienstverband	
Aard (looptijd)	onbepaald
uren	36
parttime percentage	100
periode	1/1-31/12
Gewezen topfunctionaris	neen
(Fictieve) dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Jaarinkomen	
bruto loon/salaris	88.902
vakantiegeld	7.112
vaste eindejaarsuitkering	0
uitbetaling niet opgenomen vakantiedagen	0
Totaal	96.014
Belaste vergoedingen/bijtellingsen	0
Pensioenlasten (wg deel)	10.047
Pensioencompensatie	0
Overige beloningen op termijn	0
Uitkering beëindiging dienstverband: nvt	
Totaal 2018	106.061
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum (WNT)	174.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.
<i>Totaal 2017</i>	<i>72.550 (9 maanden)</i>

Het jaarinkomen van de directeur/bestuurder (in loondienst) blijft binnen het maximum van € 114.247 (BSD score 430; BSD punten H 411-450) volgens de Regeling directeuren van goededoelenorganisaties. Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de pensioenlasten en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 174.000 per jaar. De raad van toezicht heeft op 20 september 2018 de BSD score van 430 bepaald op basis van de Regeling directeuren van goededoelenorganisaties.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

De raad van toezicht is als volgt samengesteld:

- voorzitter: E.J. (Ed) Rütters
- secretaris/vice-voorzitter: J.A. (Jannie) Riteco
- voorzitter auditcommissie: A.T.C. (Bart) Bosveld
- algemene leden: L.J. (Lejo) van der Heiden / J.H.M. (Joep) Verboeket.

De leden van de raad van toezicht beoefenen hun functie onbezoldigd uit; zij kunnen € 75 per bijgewoonde vergadering ter vergoeding van gemaakte onkosten claimen.

De medewerkers met een dienstverband ontvangen geen hogere bezoldiging dan de directie van Wemos.

TOELICHTING BESTEDINGEN

Alle bedragen zijn in euro's

Bestemming	Doelstellingen						Werving van baten	Beheer & Administratie	Totaal 2018	Begroting 2018	Totaal 2017
	Health Systems Advocacy Nederland	Health Systems Advocacy Internationaal	Medicijnen	Hormoon verstorende stoffen	Aid-for-Trade & Health Finance	Totaal					
Internationale beleidsbeïnvloeding	75.170	186.543	4.579	13.829	66.333	346.454			346.454	267.665	248.357
Overige activiteitskosten						0	8.133		8.133	9.000	3.678
Personeelskosten	155.077	501.776	75.372	56.925	48.704	837.854	80.623	60.777	979.254	1.143.680	836.047
Huisvestingskosten	9.888	31.993	4.806	3.630	3.105	53.422	5.140	3.875	62.437	63.850	61.869
Bureaulasten	10.864	35.153	5.281	3.988	3.412	58.698	5.648	4.258	68.604	87.600	79.893
Afschrijvingen	694	2.246	337	255	218	3.750	361	272	4.383	3.500	4.875
Totaal	251.693	757.711	90.375	78.627	121.772	1.300.178	99.905	69.182	1.469.265	1.575.295	1.234.719

Conform Richtlijn 650 worden kosten toegerekend aan de doelstellingen, werving van baten en beheer & administratie.

Toerekening heeft plaatsgevonden op basis van de volgende grondslagen:

- direct toerekenbare kosten worden direct toegerekend;
- niet direct toerekenbare kosten worden toegerekend op basis van een verdeelsleutel gebaseerd op het aantal fte's per categorie:

Doelstellingen 13,51 fte's

Werving van baten 1,30 fte's

Beheer & Administratie 0,98 fte's

15,79 fte's inclusief 0,56 fte interim manager F&O en 0,56 fte Global Health Advocate, die in Afrika woont.

De personeelskosten zijn onder te verdelen in:

	werkelijk 2018	begroting 2018	werkelijk 2017
Salariskosten	715.007	785.898	597.752
Sociale lasten	110.952	136.982	94.129
Pensioenlasten	68.206	90.016	53.517
Overige personeelskosten	85.088	130.784	90.648
	<u>979.253</u>	<u>1.143.680</u>	<u>836.046</u>

Het aantal fte met een dienstverband voor bepaalde of onbepaalde tijd per 31-12-2018 bedraagt: 14,67 fte (16 personen)

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht en het bestuur van Stichting Wemos te Amsterdam.

A. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Wemos te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Wemos per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

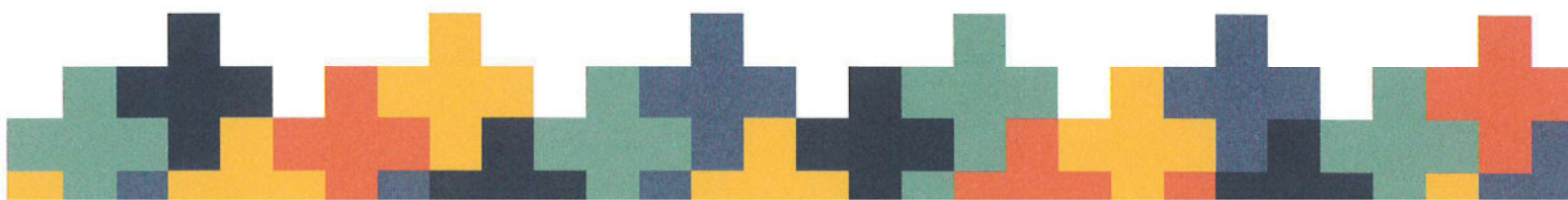
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en de Regeling Controleprotocol WNT 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Wemos zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Regeling Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 30 april 2019

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:
G. Visser RA